

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Ds E. Th. v. d. Born, Prof. P. Deddens, P. Groen, Prof. Dr H. J. Jager en Prof. C. Veenhof.

Het nadrukken van de inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Drs R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. v. Bruggen, Assen; Drs D. J. Buwalda, Kampen; Drs L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; K. van Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Amsterdam; Mr Dr J. Meulink, Enschede; Drs H. M. Mulder, Kampen; Rudolf van Reest; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smellk, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroo, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Ds G. Visé, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. P. DEDDENS, Spoorwade 7, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE“, GOES.

Abonn.: f 4.50 per halfj., buitenl. f 11,— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD. Hoofdartikel: Prof. Holwerda en zijn „eer“, slot. — Uit de Schrift: Welzallig hij, wiens zonden zijn vergeven (1 Joh. 1:9). — Kerkelijk leven: Phraseologie inzake de kerkerode der N.H. Kerk. — De bibliotheek van wijlen Prof. Schilder. — Tekort Theol. Hogeschool. — Die mensen..... — Geen weg voor het vlees. — Wonderen en kansen. — Is er nog niet heel veel goeds in de gebonden

kerken? — „Doorbraak“, 1. — Op en om 't kerkplein: Na een lastige stormige vaart: de haven in zicht. — Pop. Wetensch. Schetsen: Koning Josia van Juda, slot. — Pol. en Soc. leven: Gemeenschap in de arbeid, 2. — Boekbespreking. — Lit. en Kunst: Kunst en gebrokenheid. — Perschouw. — Kerknieuws.

De classis Amersfoort van de Gereformeerde Kerken in Nederland, in haar vergadering van 11 Juli 1945 kennis genomen hebbende van de mededeling van de Broeders S. J. Popma (dan volgen de namen van 28 ouderlingen en diakenen), allen leden van den kerkeraad van de Gereformeerde Kerk van Amersfoort:

1. dat de Kerkeraad van deze kerk in zijn vergadering van 6 Juli 1945 met meerderheid van stemmen heeft besloten:

a. dat zij de leeruitspraken van 1942/3 niet voor vast en bondig kunnen houden, zolang de Synode dat, wat ze schreef over de binding van Toelichting en Praeadvies, niet geheel heeft teruggenomen;

b. dat zij alle hiermee in verband staande schorsingen en afzettingen van ambtsdragers niet erkennen, omdat deze hebben plaats gehad naar een interpretatie van artikel 31 K.O., waardoor zij ten onrechte als scheurmakers zijn uitgeworpen. Zulks om trouw te blijven aan de door ons, overeenkomstig art. 53 en 54 K.O. verrichte ondertekening van de drie Formulieren van Enigheid, welke ondertekening (volgens het ondertekeningformulier voor dienaren des Woords) inhoudt, dat zij de leer, vervat in die drie Formulieren getrouw zullen voorstaan, en alle dwalingen daartegen strijdende verwerpen, tegenstaan, weerleggen en helpen weren.

Aan dit besluit is toegevoegd, dat tot uitvoering ervan moet worden overgegaan; dat bedoeld besluit principieel niet betekent verbreking van het kerkverband, dat echter de meerdere vergaderingen art. 31 K.O. feitelijk buiten werking hebben gesteld, zodat praktisch de Kerkeraad alleen uitvoering kan geven aan dit besluit, door zich buiten het kerkverband te plaatsen;

2. dat zij in die vergadering de minderheid vormende, terstond daarna de volgende verklaring hebben afgelegd: De meerderheid van den kerkeraad breekt met het verband der Gereformeerde Kerken in Nederland, zoals dit verband uitkomt in classis, Particuliere en Generale Synode. Wij achten deze uittreding in strijd met Gods Woord en kunnen dus niet dit breken van het kerkverband niet meegaan. Wij beschouwen ons als de wettige kerkeraad van de Gereformeerde kerk van Amersfoort, die als nummer 904 bij de Hoge Overheid bekend staat; en kunnen de uitspraak dezer meerderheid onmogelijk als wettig erkennen, daarentegen wensen wij, overeenkomstig Gods Woord en het accord der Belijdenis, het verband met de Gereformeerde Kerken met volle overtuiging te handhaven;

3. dat zij van oordeel zijn, dat Ds E. Th. v. d. Born en Ds Holwerda (dan volgen de namen van 29 ouderlingen en diakenen) tezamen vormende de meerderheid in de genoemde Kerkeraadvergadering, zich door dat besluit en de daarna gevolgde handelingen hunnerzijds (nl. het op Zondag 8 Juli beleggen van afzonderlijke Godsdienstoefeningen) hebben schuldig gemaakt aan de zonde van openbare scheurmaking en dienengevolge niet langer als trouwe ambtsdragers in de gemeente van Christus mogen worden geduld;

4. dat zij uit den aard der zaak buiten machte zijn, in overeenstemming met dit hun oordeel, de genoemde personen uit hun resp. ambten te ontsetten, weshalve zij de hulp en medewerking der Classis inroepen, opdat zij in 't vervolg bij uitsluiting als de wettige kerkeraad van de Gereformeerde Kerk van Amersfoort kunnen optreden.

Tot zover de officiële mededeling van de kerkeraad van de heer Stap aan de Classis.

De heer Stap schreef: „van die smarten geloven wij geen zier. Het is trouwens in flagrante tegenspraak met het thema van de preek, door Ds Holwerda gehouden op de Zondag na de vrijmaking: „Vreugde over de kerkgemeenschap“.

Maar wij lezen in deze preek:

„Er is niemand — daar ben ik zeker van — die de breuk begeert, en toch zien we de scheur al wijder worden. Is dat niet vreemd? De anti-christ vergadert

PROF. HOLWERDA EN ZIJN „EER“ (III, slot)

HOOFDARTIKEL

Voor wie nog wel geloof hecht aan de officiële notulen van onze kerkeraad, betreffende de vraag hoe wij tenslotte Vrijdagavond 6 Juli 1945 uit elkaar zijn gegaan, laat ik ze hier volgen.

„Ds Popma, die inmiddels ter vergadering gekomen is, neemt het presidium over. Deze vat de draad op, waar we die gisteravond lieten liggen en vraagt aan de broeders, die beraad hebben gevraagd, of zij al licht ontvangen hebben. Er was een advies der Classis, dat niet door den Kerkeraad werd aanvaard. Wanneer de 31 ondertekenaars, dus de meerderheid, ernst maken met hun Verklaring, dan zullen ze ook moeten verklaren, dat hij, Ds P., schorsingswaardig is.

Ds Holwerda was van meening, dat we het kerkeraadbesluit van gisteravond moeten uitvoeren en daarom moesten overwegen dat er geen breuk met het kerkverband is, wanneer de Kerkeraad synodale besluiten niet voor vast en bondig houdt, doch slechts gebruik maakt van het recht, vastgelegd in art. 31 K.O. De Synode heeft echter het gebruikmaken van dit recht beschouwd en gestraft als scheurmakerij, waardoor z.I. de Synode den grondslag van het kerkverband had losgelaten en meende Ds H. in deze situatie tot een tijdelijk verbreken van het verband gedwongen te zijn. Tot de eindbeslissing der Synode zouden we alle financiële verplichtingen, voortvloeiend uit het kerkverband, nakomen.

Er. Vonk zegt, dat het hem nog niet helder is en vraagt hoe de kerkeraad kerkrechtelijk staat daar we nu synodeloos zijn. Logisch gevolg is dat die broeders geschorst moeten worden; we moeten eerlijk handelen; er blijft voor de minderheid een beroep over op de gemeente.

Praeses zelde: nu zouden we deze kwestie krijgen, dat de kerkeraad zich buiten het verband plaatst en er is hier een minderheid die geweigerd heeft de Verklaring te tekenen; die zal willen uitspreken het kerkverband niet te breken, die wil blijven de Geref. Kerk van Amersfoort met Classis, Part. Synode en Generale Synode.

Praeses wil de vergadering een half uur schorsen en met de minderheid de zaak bespreken; wil er nu niet verder over spreken doch als wettige Kerkeraad vergaderen.

Tegen deze uitspraken wordt heftig geprotesteerd en de beide andere predikanten verklaren dat het zoo niet gaat. Zij leggen er den nadruk op dat de praeses de vergadering niet schorsen kan ter wille van een beraad dat hij persoonlijk met de minderheid wenst te hebben. Hij kan wel voor een dergelijk beraad toestemming vragen, maar niet zich alvast als Praeses van een minderheid hier gedragen. Dan moet hij het presidium neerleggen.

Na een onderbreking van een half uur neemt Ds H. den voorzittershamer, die hem vrijwillig door Ds P. wordt overhandigd en verklaart Ds P. dat de meerderheid nu breekt met het verband van de Geref. Kerken in Nederland. Wij achten deze uittreding niet in overeenstemming met Gods Woord. Wij beschouwen ons thans als de wettige Kerkeraad van de Geref. Kerk van Amersfoort. Hij verklaart verder: van onzen kant komt hierover geen discussie meer.

Ds Holwerda: beteekent die verklaring, dat U zich aan het verband met den Kerkeraad onttrekt?

Ds v. d. Born: Ds Popma zegt „de broeders“, wilt U de namen noemen?

Ds Popma: de broeders die de Verklaring hebben ondertekend, bedoel ik.

Ds Holwerda: de minderheid proclameert zich tot kerkeraad, daarmee kan de Kerkeraad geen genoegen nemen.

Ds Popma: we hebben afgesproken dat het stadium der discussie voorbij is. We constateeren dat er twee groepen zijn die zich beschouwen als wettige kerkeraad van Amersfoort.

Ds Holwerda: als uw verklaring gehandhaafd blijft, zou de kerkeraad moeten constateeren dat U het verband brak.

Ds Popma: we moeten een regeling treffen voor a.s. Zondag.

Ds v. d. Born: „dat kan alleen wanneer we inderdaad zullen uiteengaan op dit oogenblik.“

Ds Popma: de situatie is toch zoo: we behoeven alleen maar te regelen en niet meer te praten over de vraag wie de wettige kerkeraad is en wat de gevolgen later kunnen zijn voor U van ons en wij voor U.

Ds Holwerda: de situatietekening is onjuist. Er zijn geen twee kerkeraden. De meerderheid heeft nimmer verklaard kerkeraad te zijn. Er is een kerkeraad van 60 leden onder mijn presidium en daarvan verheft de minderheid zich tot wettige kerkeraad.

Er. Hoekstra: de meerderheid verklaarde het verband te verbreken.

Ds Holwerda: dat is absoluut onwaar, mijn voorstel zou nog pas in bespreking komen.

Er. Vonk: in welke zin heeft de naam Geref. Kerk beteekenis? In zooverre ze zich aansluit aan de synode. De meerderheid heeft zich onttrokken.

Ds Holwerda licht nader toe waarom hij op deze kwestie zoo sterk den nadruk legt. We moeten de figuur eerst juridisch zuiver stellen. Het is onjuist, als de minderheid zegt: de meerderheid stelde zich buiten het verband. Op dit moment is onder mijn presidium de kerkeraad van 60 leden bijeen om uitvoering te geven aan het besluit van j.l. Woensdag.

Er. Gilhuis: wat u en de meerderheid zegt, kan mij niet interesseeren, schermutselingen voeren tot niets, laten we eindigen en een commissie benoemen uit de twee groepen voor de regeling van a.s. Zondag.

Ds v. d. Born verklaart, dat het hard is te zeggen, doch als de broeders daaraan vasthouden, dat ze dan moeten heengaan.

Er. Lammens: de meerderheid maakt misbruik van de macht die ze heeft en protesteert tegen de woorden dat de minderheid zich aan het besluit van den kerkeraad moet onderwerpen.

Ds Popma verklaart nu dat de minderheid beneden zal vergaderen met behoud van alle rechten. (Deze verlaat nu de vergadering.)

Wat de tekst betreft van de officiële afzettingsbul, welke Prof. Holwerda misschien Zaterdagavond of anders Zondagmorgen 15 Juli '45 in zijn bus vond, deze luidt aldus:

„Zeer geachte Heer en Broeder,

De kerkeraad van de Gereformeerde Kerk van Amersfoort ziet zich tot zijn leedwezen, genoodzaakt U het volgende bekend te maken:

Jezus Christus te an Apeldoorn, die or. 3: 21—23: De lling tot de ambts heeft, zuiver te eigendom van de eigendom van de van de Christus

herder en leraar s uit Col. 2: 1—3: nechten Zijn volk heimenissen Gods envolgens bij deze

spraken gehouden Wichers, namens door Ds Jongeling

tpen gedacht in ruim 6 jaren een zie nu toe, wat volk wil verkon-

REN-PREDIKAN- enningmeester Ds 6083), bedoelende pen bij de over- tot het Gereform. gezegd wordt: en. De actie werd ité niet met con- n kon hoeveel er den. Op de tafel e kerk van Leth- is reeds bericht enkort een soort- u kost de over- ulden. Naar onze 0.— te kort. Die

m geld. Wij vra- f, of U een gift Zijn gironummer

enkomt zal het e herhalen. Want n het comité ver- tallingen van de er geval, op het t Kerk-werk van ben.

dat er veel ge- et vrijmoedigheid in zending. „Ver- Adam. En: „Pre-“, zelde de Here Dat gebeurt óók erk van Christus e van Uw krach-

DOST
WERDA

offen:

„Psalm 139.
LEVENS...“
icas 16: 1—12
ICHRIST...“
hess. 2: 6—12.

dat van ver- en in druk te

de boekhandel

Gironr 36000

allemaal!

el voor de gezinnen en gingen, teld door MILO,

king van ver- vende Musici.

e besprekingen ven nog steeds akman en leek ver uitvoering i dit kostelijke

mooi verjaar-

bij de Boek- idel of recht- Uitgeefster:

Le Cointre N.V.
Giro Nr 36000